

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๐/๒๕๔๗ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ

ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้อง

รธน. มาตรา ๒๙๑ (๕) วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา ๒๙๒ และมาตรา ๒๙๕
พ.ร.บ. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๗) และมาตรา ๓๒
พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖๑ (๓)

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต่อนับตามมาตรา ๒๙๒ และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งซึ่งมาตรา ๒๙๒ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๙๑ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองอื่นมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง กรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง และกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่งมาแล้วภายในหนึ่งปี ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา เป็นข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖๑ (๓) จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ โดยผู้ถูกร้องเข้ารับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๓๙ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ เมื่อผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องสองครั้งมีจำนวนทรัพย์สินที่แสดงไว้ในบัญชี ฯ แตกต่างกันอย่างชัดเจน แม้ผู้ถูกร้องอ้างว่า เมื่อทราบว่ายื่นบัญชี ฯ ไม่ครบถ้วนถูกต้อง พยายามแก้ไขและยื่นเพิ่มเติมอีกสองครั้งเพื่อเป็นการแสดงถึงความสุจริตใจก็ตาม แต่ผู้ร้องตรวจสอบพบว่าทรัพย์สินและเงินฝากอยู่จำนวนมากก่อนที่ผู้ถูกร้องจะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติม และการยื่นบัญชีเพิ่มเติมกระทำภายหลังครบกำหนดเวลาที่ต้องยื่นบัญชี ฯ เป็นเวลานาน ถือว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภาก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด จึงต้องถือว่าผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งตามความเป็นจริง คือ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นตำแหน่ง

ย่อโดย นายเถกิงเกียรติ จันทร์พูล
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

นางสาวไพบรียา ทศนสกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๑๑

นางสาวธาริณี มณีรอด
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๔

นายมนตรี กนกวารี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี รักษาการแทน
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ